KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 17.07.2006
KOM(2006) 400 v konečném znění

ZELENÁ KNIHA

O KOLIZNÍM PRÁVU V OBLASTI ÚPRAVY MAJETKOVÝCH POMĚRŮ V MANŽELSTVÍ, ZABÝVAJÍCÍ SE PŘEVÁŽNĚ OTÁZKOU SOUDNÍ PŘÍSLUŠNOSTI A VZÁJEMNÉHO UZNÁVÁNÍ

(předložená Komisí)

{SEK(2006) 952}

1. ÚVOD

Tato zelená kniha zahajuje rozsáhlou konzultaci o právních otázkách, které se vyskytují v mezinárodním kontextu v oblasti úpravy majetkových poměrů v manželství a *v oblasti úpravy majetkových poměrů v jiných formách svazku*. Předkládá různé aspekty dané oblasti, u nichž je zřejmé, že budou vyžadovat přijetí právních pravidel na úrovni Společenství.

Komise vyzývá všechny zainteresované osoby, aby jí zaslaly své odpovědi i jiné užitečné příspěvky do 30. listopadu 2006 na následující adresu:

Commission européenne

Direction générale Justice, Liberté et Sécurité

Unité C1 – Justice civile
B – 1049 Bruxelles
Fax: + 32 (0) 2 299 64 57E-mail: jls-coop-jud-civil@ec.europa.eu

Pokud si někdo z respondentů nepřeje, aby jeho odpověď a připomínky byly zveřejněny na internetových stránkách Komise, musí tuto skutečnost upřesnit.

VÝKLAD POJMŮ

Mezinárodní soudní příslušnost: Způsobilost soudů určitého státu soudit mezinárodní spor.

Kolizní právo: Situace, kdy se dva nebo více vnitrostátních právních předpisů mohou uplatňovat na vztahy (skutečnosti, smlouvy, rodinné vztahy atd.), které se týkají více než jednoho státu. Pravidla kolizního práva určí nejvhodnější vnitrostátní předpis, kterým se bude řídit příslušný právní vztah.

Manželská smlouva: Dohoda uzavřená před sňatkem, jejímž cílem je uspořádání majetkových poměrů mezi manželi.

Vykonatelnost: Možnost vykonat soudní rozhodnutí, rozhodčí nález, veřejnou listinu nebo soudní smír, které byly přijaty v jednom státě, na území jiného státu.

Příslušný soud: Příslušný soud, který se sporem zabývá.

Úprava majetkových poměrů v manželství: Majetková práva mezi manželi (« *matrimonial property rights* »). Úprava majetkových poměrů v manželství zahrnuje právní předpisy, vztahující se na vzájemné peněžní vztahy manželů, které vyplývají z manželství, a na vztahy obou manželů vůči třetím osobám, zejména vůči věřitelům.

Registrované partnerství: Partnerské soužití osob, které zaregistrovaly svůj svazek na příslušném státním úřadě, a které je upraveno v právních předpisech členského státu, kde partneři sídlí. Tato kategorie bude pro potřeby zelené knihy zahrnovat i vztahy neprovdaných osob, které uzavřely „registrovanou smlouvu“ typu francouzského „pacsu“.[1]

Nesezdané soužití (faktické soužití bez uzavření manželství nebo konkubinát): Stálé soužití dvou osob, které svůj vztah nezaregistrovaly u příslušného orgánu.

Přijetí evropského nástroje v oblasti „úpravy majetkových poměrů v manželství“ patřilo již k prioritám Vídeňského akčního plánu[2] z roku 1998. Program o opatřeních k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech,[3] který byl Komisí a Radou přijat na konci roku 2000, rozhodl o vytvoření nástroje, jenž by se zabýval příslušností a uznáváním a výkonem soudních rozhodnutí v oblasti „úpravy majetkových poměrů v manželství a majetkových důsledků separace nesezdaných partnerů“. Haagský program, který byl přijat Evropskou radou ve dnech 4. a 5. listopadu 2004 a který stanovil za hlavní prioritu provádění programu vzájemného uznávání, stejně tak i Akční plán Rady a Komise, kterým se program provádí, vyzval Komisi k vypracování zelené knihy o „kolizním právu v oblasti úpravy majetkových poměrů v manželství, zabývající se převážně otázkou příslušnosti a vzájemného uznávání“[4] [5].

Za účelem přezkoumání všech majetkových aspektů rodinného práva se zelená kniha zabývá otázkami, které se týkají jednak úpravy majetkových poměrů v manželství, jednak úpravy majetkových poměrů v jiných existujících formách svazku. Ve všech členských státech se totiž stále častěji vytvářejí páry, které neuzavřely manželství. Výše uvedený program vzájemného uznávání, který bere v úvahu tuto novou sociální realitu, uvádí, že by měla být rovněž projednána otázka majetkových důsledků separace nesezdaných partnerů. Prostor spravedlnosti musí odpovídat konkrétním potřebám občanů.

Zvýšená mobilita osob v rámci prostoru bez vnitřních hranic se projevuje zvláště výrazným nárůstem všech forem svazků uzavřených mezi občany různých členských států nebo pobytem párů na území členského státu, aniž by partneři byli státními příslušníky tohoto státu, který je často doprovázen nabytím jmění na území více států Unie. Předběžná studie, kterou Komise zadala k vypracování v roce 2002[6] , poukázala na to, že více než 5 milionů cizinců, kteří pocházejí z určitého členského státu, žije na území jiného státu Unie, zatímco počet cizinců, kteří nejsou občany EU, ale žijí na území Unie, dosáhl v roce 2000 přibližně 14 milionů osob. Tato studie uvádí, že přibližně 2,5 milionů nemovitostí, které jsou na území jednoho členského státu, patří manželům, kteří trvale sídlí na území jiného členského státu. Studie posouzení dopadů[7] vztahující se na návrh nařízení Komise o platných právních

---

1 Viz Studie o majetkoprávních poměrech sezdaných a nesezdaných párů v mezinárodním právu a vnitrostátní legislativě členských států (Etude sur les régimes matrimoniaux des couples mariés et sur le patrimoine des couples non mariés dans le droit international privé et le droit interne des Etats membres de l'Union), 30. dubna 2003, Consortium ASSER-UCL, kterou Konise zadala k vypracování, s. 206an., http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

2 Úř. věst. C 19 ze dne 23.1.1999.

3 Úř. věst. C 12 ze dne 15.1.2001.

4 Haagský program nazvaný „Posílení svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii“, uvedený v závěrech předsednictví ze zasedání Evropské rady dne 4. listopadu 2004.

5 Akční plán Rady a Komise, kterým se provádí Haagský program o posílení svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii, Úř. věst. C 198 ze dne 18.8.2005 s. 1.

6 Viz poznámka č. 1.

7 Tato studie posouzení dopadů bude zveřejněna ve chvíli, kdy Komise přijme tento návrh.

předpisech a příslušnosti v oblasti rozvodů poukázala na skutečnost, že počet rozvodů s mezinárodním prvkem v Unii dosahuje ročně přibližně 170 000 případů, tj. 16 % všech rozvodů.

V okamžiku dělení a/nebo v případě správy majetku těchto párů dochází často k praktickým a právním potížím. Ty často souvisí s velkou rozdílností předpisů jak hmotného práva, tak i mezinárodního práva soukromého, které upravují oblast majetkových poměrů v manželství a v jiných formách svazku na území členských států.

2. ÚPRAVA MAJETKOVÝCH POMĚRŮ V MANŽELSTVÍ

Dosud přijaté nástroje Společenství neřeší otázku úpravy majetkových poměrů v manželství. Kromě toho byla Haagská úmluva o právu použitelném na úpravu majetkových poměrů v manželství ze dne 14. března 1978 ratifikována pouze Francií, Lucemburskem a Nizozemskem.

Vzhledem k tomu, že harmonizace předpisů hmotného práva není v tuto chvíli možná, bude se tato zelená kniha zabývat pravidly kolizního práva. Shrnutí pravidel vnitrostátní legislativy členských států je uvedeno v příloze této zelené knihy.

Oblast působnosti pravidel kolizního práva by se mohla případně týkat široké oblasti otázek (platnost smluv, vypořádání a dělení majetku atd.).

Bude samozřejmě zmíněna i otázka příslušnosti, aby byla zajištěna soudržnost budoucích pravidel s pravidly, která se týkají soudního řízení v případě rozvodu a dědictví. Zároveň by se měla hledat řešení, která ponechávají stranám určitou volnost při výběru příslušného soudu.

O majetkových poměrech v manželství se často jedná v nesporných věcech. Aby se ulehčil úkol právníkům a efektivně se reagovalo na konkrétní problémy občanů, měla by se řešit i otázka role a příslušnosti jiných orgánů než soudních a uznávání dokladů a mimosoudních písemností, které tyto orgány vydaly.

Evropské právní předpisy by se rovněž měly bezpochyby snažit o zjednodušení života občanů tím, že zavedou registraci úpravy majetkových poměrů v manželství v členských státech.

2.1. Oblast působnosti

Nařízení (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003[8] o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, které vstoupilo v platnost dne 1. března 2005, se nezabývá otázkou majetkových vztahů při zániku manželství.

Oblasti, kterými se zabývají již dřívější právní nástroje, jako např. vyživovací povinnost, která je námětem nařízení (ES) č. 44/2001[9] o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, v platnosti od 1. března 2002, a návrhu nařízení Komise

---

[8] Úř. věst. L 338 ze dne 23.12.2003 s.1

[9] Úř. věst. L 12, 16.1.2001, s. 1.

o příslušnosti, použitelném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a spolupráci ve věcech vyživovací povinnosti[10], by se měly logicky vyjmout z oblasti působnosti budoucího nástroje.

Mělo by se také zvážit, zda-li se budoucí nástroj bude týkat i jiných osobních aspektů manželství v případě, že tyto mohou ovlivnit majetkové poměry mezi partnery (např. zastupování jednoho manžela druhým, ochrana společného bydlení, příspěvek na výdaje v manželství atd.)

Úprava majetkových poměrů v manželství se tradičně vztahuje jak na majetkové poměry vyplývající ze zániku manželství, tak i na ty, které vznikají v průběhu jeho trvání. V průběhu společného života se dluhy vyplývající z individuálních nebo společných činností manželů musí připsat ke společnému nebo individuálnímu majetku tak, aby bylo možné rozdělit aktiva mezi partnery a dluhy vůči třetím osobám.

Otázka 1:

a) Měl by budoucí nástroj zahrnovat určité osobní aspekty úpravy majetkových poměrů v manželství, které nejsou zahrnuty ve výše uvedených nástrojích, nebo se má věnovat pouze majetkovým poměrům, které vyplývají z manželského vztahu? Pokud ano, napište jaké a proč?

b) Měl by se budoucí nástroj vztahovat na majetkové poměry, které vyplývají ze společného života, nebo pouze na ty, které nastanou ve chvíli rozluky nebo zániku vztahu?

2.2. Pravidla kolizního práva

2.2.1. Doplňková kritéria a výběr platných právních předpisů

Aby se ulehčil úkol právníkům, budoucí pravidla by měla mít všeobecný charakter, tj. měla by vést k uplatňování zákona jak členského, tak třetího státu.

Určení platného práva pro úpravu majetkových poměrů v manželství předpokládá zjištění jednoho nebo více doplňkových kritérií.

Zároveň je nutné stanovit, zda vybrané doplňkové kritérium musí být stejné pro všechny aspekty úpravy majetkových poměrů v manželství, které jsou obsaženy v platných právních předpisech, nebo zda se musí používat různých kritérií pro určité aspekty dané situace. Máme zde na mysli hlavně nemovitý majetek, pro který se někdy jako doplňkové kritérium používají zákonné předpisy místa, kde se majetek nachází.

Otázka 2:

a) Jaká doplňková kritéria použít pro určení platného práva pro úpravu majetkových poměrů v manželství? A jaké stanovit pořadí priorit v případě plurality (např. hlavní místo pobytu manželů, jejich státní příslušnost? Jiná doplňková kritéria?)

b) Pokud se budoucí nástroj vztahuje na všechny majetkové poměry vyplývající z manželského vztahu, je nutné počítat se stejnými kritérii jak pro období společného soužití páru, tak i pro zánik řečeného páru?

[10] KOM(649) 2005 v konečném znění, 15.12.2005. 2005/0259 (CNS)

Otázka 3:

Měli bychom používat stejné doplňkové kritérium pro všechny aspekty situace, které jsou zahrnuty v platných právních předpisech, nebo bychom mohli použít různých kritérií pro různé aspekty? Pokud ano, jaké situace je třeba brát v úvahu?

Kromě toho je třeba hledat řešení v případech, kdy se jeden nebo více doplňkových faktorů určených pravidly kolizního práva (např. bydliště) časem změnily. Haagská úmluva ze dne 14. března 1978 rovněž připouští automatickou změnu platného práva pro úpravu majetkových poměrů v manželství v případě, že manželé změnili místo bydliště nebo státní občanství (článek 7), pokud tito sami neurčili platné právní předpisy nebo neuzavřeli manželskou smlouvu. Dopady změny platného práva pro úpravu majetkových poměrů v manželství mohou, ale nemusí mít zpětný účinek; záleží na vnitrostátních řešeních.

Otázka 4:

Měli bychom připustit automatickou změnu práva použitelného pro úpravu majetkových poměrů v manželství v případě změn určitých doplňkových faktorů, mezi které patří např. trvalé bydliště manželů?

Pokud ano, může mít tato změna zpětný účinek?

2.2.2. Výkon autonomie vůle

Většina členských států připouští, aby si manželé vybrali platné právo pro úpravu majetkových poměrů v manželství. Pokud bude budoucí nástroj o takovém výběru uvažovat, bude nutné počítat s omezeným počtem doplňkových kritérií, zvláště těch, která představují skutečnou vazbu s manžely (např. : právní předpis státu, kde manželé trvale sídlí, nebo státní příslušnost jednoho nebo obou manželů atd.). Mělo by se rovněž posoudit, zda by se měl výběr platného práva řídit nějakými náležitostmi a pokud ano, jakými.

Dále se můžeme ptát na to, zda-li dohoda mezi manželi musí nebo nemusí být časově omezena tak, že by se prováděla buď jen v případě rozluky páru nebo i během společného soužití stran. V takovém případě je nutné dbát na to, aby nedocházelo k porušování práv třetích osob.

Otázka 5:

a) Měl by se manželům umožnit výběr platného práva na úpravu jejich majetkových poměrů? Pokud ano, jaká doplňková kritéria přitom můžou být brána v úvahu?

b) Měl by být povolen výběr více možností, který by určité jmění podřídil jednomu zákonu a jiné jinému zákonu?

c)Má být tento výběr vykonán nebo změněn kdykoli před nebo během manželství, nebo pouze v určitém okamžiku (při zániku manželství)?

d)V případě, kdy dojde ke změně platného práva, má být tato změna vykonána se zpětnou účinností?

Otázka 6:

Mají se harmonizovat formální náležitosti dohody?

2.3. Pravidla příslušnosti

2.3.1. Příslušnost soudních orgánů

Členské státy přijaly různorodá kritéria pro stanovení mezinárodní soudní příslušnosti v oblasti úpravy majetkových poměrů v manželství.

Měla by se zohlednit již existující pravidla Společenství, zvláště výše zmiňované nařízení (ES) č. 2201/2003, které upravuje určité osobní vztahy v manželství. Vzhledem k zájmům budoucího nástroje by se měla zachovat určitá soudržnost pravidel příslušnosti a kolizního práva a mělo by se uvažovat o tom, že si manželé soud sami zvolí.

Otázka 7:

a) Měl by být soudce, který rozhoduje o zániku manželství rozvodem a o rozluce podle nařízení č. 2201/2003, rovněž pověřen rozhodováním o vypořádání majetkových poměrů manželů?

b) Měl by být soudce, který rozhoduje o dědickém sporu, rovněž pověřen rozhodováním o vypořádání majetkových poměrů manželů?

Otázka 8:

a) Jaká stanovit pravidla mezinárodní soudní příslušnosti, zvláště v otázkách majetkové povahy, které se vyskytnou během společného života partnerů (např.: dary mezi manželi, smlouvy mezi manželi)?

b) Měli bychom uvažovat o vypracování jednoho všeobecného kritéria, nebo spíše více alternativními kritérií, která jsou stanovena nařízením č. 2201/2003 (např. trvalé místo pobytu, společná státní příslušnost)?

Otázka 9:

a) Lze uvažovat o tom, že by jeden soudce rozhodoval o všech typech majetku, movitém i nemovitém, i když se tento nachází na území více členských států?

b) Mají se aplikovat pravidla obecného práva, pokud je stranou sporu třetí osoba?

Otázka 10:

Lze uvažovat o tom, že by se stranám umožnil výběr příslušného soudu? Pokud ano, jakým způsobem?

Otázka 11:

Bylo by prospěšné, kdyby byl umožněn převod jednoho řízení v této oblasti od soudu v jednom členském státě k soudu jiného členského státu? Pokud ano, za jakých podmínek?

2.3.2. Příslušnost jiných orgánů než soudních

Vzhledem k tomu, že jiné orgány než soudní (zvláště notáři, advokáti atd.) vykonávají v této oblasti důležité funkce, bylo by vhodné vyřešit otázku jejich příslušnosti. Mělo by se také posoudit, zda by partneři mohli splnit určité náležitosti u orgánu členského státu jejich bydliště, i když pravidlo hlavní příslušnosti určilo orgán jiného členského státu

Otázka 12:

Měli bychom uvažovat o pravidlech příslušnosti pro jiné než soudní orgány? Pokud ano, je nutné uplatňovat kritéria příslušnosti analogická s těmi, jež jsou stanovena pro soudní orgány? Mohli bychom za tím účelem vycházet z rozsáhlé definice pojmu „soud“ v článku 2 nařízení (ES) č. 2201/2003?

Otázka 13:

Mělo by být povoleno, aby orgán, který rozhoduje o vypořádání a dělení majetku, mohl rovněž rozhodovat v případě, kdy se část majetku nachází mimo území, na které se vztahuje jeho pravomoc?

Otázka 14:

Pokud ne, mělo by se počítat s tím, že by některé náležitosti byly provedeny u orgánu jiného členského státu, a ne u toho, který byl určen hlavním pravidlem kompetenčního sporu?

2.4. Pravidla uznávání a výkonu

2.4.1. Uznávání a výkon soudních rozhodnutí

Stanovením jednotných předpisů o rozhodném právu a o příslušnosti vytvoří budoucí nástroj vysoký stupeň vzájemné důvěry, která by mohla umožnit odstranění „meziopatření“ pro uznávání a výkon rozsudků.

Otázka 15:

Měl by budoucí evropský nástroj odstranit vykonatelnost vynesených rozsudků ze své oblasti působnosti? Pokud ne, s jakým důvodem neuznávání rozsudků bychom měli počítat?

Otázka 16:

Lze uvažovat o tom, že by rozsudky týkající se majetkových vztahů v manželství, které byly vyneseny v jednom členském státu, byly plně uznány v jiných členských státech, a tím by byla umožněna změna pozemkových katastrů aniž by se o ní muselo jednat? Mohli bychom za tím účelem vycházet ze čl. 21 odst. 2 nařízení (ES) č. 2201/2003?

2.4.2. Uznávání a výkon mimosoudních písemností

Vzhledem k důležité roli jiných orgánu než soudních by se mělo rovněž usnadnit uznávaní písemností, které tyto orgány vydaly.

Otázka 17:

Lze uplatňovat na písemnosti, které byly vydány jinými než soudními orgány (např. na manželskou smlouvu), stejná pravidla uznávání a výkonu, která se uplatňují na rozsudky?

Pokud ne, jaká pravidla by se měla uplatňovat?

2.5 Registrace a zveřejňování úpravy majetkových poměrů v manželství

Aby byla zajištěna právní jistota všech zúčastněných stran a zvláště věřitelů, mělo by se zlepšit zveřejňování úpravy majetkových poměrů v manželství v unii. Bylo by rovněž vhodné, kdyby manželé byli osvobozeni od povinnosti obnovení náležitostí týkajících se zveřejňování změn, které se vztahují na jejich úpravu majetkových poměrů v manželství při každé změně bydliště.

Otázka 18:

Jak zlepšit registraci úpravy majetkových poměrů v manželství v unii? Měli bychom např. počítat se zavedením registračního systému ve všech členských státech?

A jak zajistit informování zainteresovaných osob pomocí daného systému?

3. JINÉ FORMY SVAZKU

Výrazný nárůst počtu nesezdaných partnerství se v členských státech projevuje odpovídajícím zvýšením výskytu mezinárodněprávních situací, které musí toto partnerství řešit. Právní předpisy Společenství se již zabývají rodičovskou zodpovědností za děti nesezdaných partnerů v nařízení (ES) č. 2201/2003 a otázkou vyživovací povinnosti v nařízení (ES) č. 44/2001.

3.1. Registrované partnerství

Stále větší počet členských států počítá s registracemi smluv a partnerství u příslušného orgánu[11]. Tato otázka nabývá pro tyto státy zvláštního významu; avšak stejně tak je tomu i v případě jiných států, které mohou řešit různé právní problémy v případě zániku těchto registrovaných partnerství, např. tehdy, kdy se jeden z partnerů, nebo majetek partnerů, nachází na území tohoto státu.

3.1.1. Pravidla kolizního práva

Pravidla kolizního práva týkající se úpravy majetkových poměrů v manželství většinou nezahrnují jiné existující formy svazku. Mohla by se tedy hledat různá kritéria pro majetkové uspořádání v registrovaném partnerství.

Otázka 19:

a) Měli bychom počítat se zvláštními pravidly kolizního práva pro majetkové poměry v registrovaném partnerství?

b) Je nutné přijmout právní předpisy místa, kde bylo registrované partnerství uzavřeno, za platné právo ve věci majetkových poměrů v registrovaném partnerství? Jiné zákony?

c) Určené právní předpisy mají zahrnovat celou příslušnou oblast, nebo mohou být používána i jiná kritéria jako právní předpisy místa, kde se nachází majetek?

3.1.2. Příslušnost soudních orgánů

Jen několik členských států přijalo zvláštní pravidla soudní příslušnosti v oblasti majetkových poměrů nesezdaných partnerů. Nařízení (ES) č. 2201/2003 se nevztahuje na zánik registrovaného partnerství, neboť to nepatří do oblasti jeho působnosti. Nařízení (ES) č. 44/2001, které se netýká úpravy majetkových poměrů v manželství, by se mohlo v určitých případech vztahovat na majetkové poměry v registrovaném partnerství (např.: smluvní nebo trestněprávní spory).

Orgány státu, kde byl provedena registrace, mají pravomoc ukončit platnost registrovaného partnerství na jejich území. Přesto by mohlo být prospěšné vymezení rozhodovací pravomoci orgánů např. v případě rozluky nebo dělení majetku partnerů, jejichž partnerství bylo zaregistrováno v zahraničí.

Otázka 20:

a) Měli bychom uvažovat o vypracování zvláštních pravidel mezinárodní soudní příslušnosti pro majetkové poměry v registrovaném partnerství?

Pokud ano, jakých? Mělo by se jednat pouze o soud v místě zaregistrování partnerství (má pravomoc rozhodnout o jeho zániku)? Nebo by příslušnost měla být založena i na jiných kritériích, jakými jsou např. trvalé bydliště žalovaného nebo jednoho z partnerů, kteří jsou ve sporu, nebo státní příslušnost jednoho nebo obou partnerů?

---

[11] Mezi tyto státy patří Dánsko (1989), Švédsko (1994), Nizozemsko (1998), Belgie, Španělsko a Francie (1999), Německo (2000), Finsko (2001) Portugalsko, Lucembursko (2004) a Spojené království (2005).

3.1.3. Uznávání a výkon rozhodnutí týkajících se registrovaného partnerství

Některé členské státy uznávají rozluku registrovaného partnerství podle všeobecných pravidel uznávání nebo podle pravidel, jež se vztahují na rozhodnutí o manželství (např. Německo a severské státy).

<u>*Otázka 21:*</u>

Jakým způsobem by se měly rozsudky týkající se majetkových poměrů v registrovaném partnerství, které byly vyneseny v jednom členském státě, uznávat ve všech ostatních členských státech?

3.2. Nesezdané soužití

Většina vnitrostátních právních předpisů zahrnuje určitá pravidla zákonodárné nebo právní povahy, která se vztahují na páry, které nejsou spojeny ani svazkem manželství, ani registrovaným partnerstvím. Pokud neexistují zvláštní pravidla, měla by se v podstatě uplatňovat pravidla kolizního práva o smlouvách (Římská úmluva z roku 1980 o právu použitelném na smluvní závazky) a o zákonné (občanskoprávní) odpovědnosti, nebo právní předpisy státu, ve kterém došlo k poškození.

3.2.1. Pravidla kolizního práva

<u>*Otázka 22:*</u>

a) Měli bychom uvažovat o vytvoření zvláštních pravidel kolizního práva pro majetkové poměry v nesezdaném soužití (faktickém nebo neformálním soužití)?

Pokud ano, jakých?

c) Pokud ne, měli bychom alespoň uvažovat o zavedení zvláštních pravidel, která by řešila důsledky rozchodu partnerů žijících v nesezdaném soužití, jež nastanou vůči třetím osobám (odpovědnost vůči třetím osobám za dluhy partnerů, práva, která partneři mohou uplatnit vůči třetím osobám (např. životní pojištění ad.)?

d) Pokud se jedná o nemovitý majetek, mají se uplatňovat pouze právní předpisy místa, kde se majetek nachází?

3.2.2. Příslušnost soudních orgánů, uznávání a výkon soudních rozhodnutí

Těmto otázkám se právní oblast dosud příliš nevěnovala a všeobecně se na ně vztahují běžná pravidla mezinárodní příslušnosti, zvláště pak nařízení (ES) č. 44/2001, kterým lze řešit některé majetkové spory mezi partnery, kteří žijí v nesezdaném soužití.

<u>*Otázka 23:*</u>

Mělo by se uvažovat o vypracování zvláštních pravidel příslušnosti a uznávání pro úpravu majetkových vztahů v nesezdaném soužití?

V případě negativní odpovědi na otázky 22 a 23 by mohlo být nicméně účelné pro jasnost a právní jistotu občanů a právníků zahrnout do budoucího nástroje různá pravidla, která se již v mezinárodním kontextu vztahují na majetkové poměry v případě rozluky takovýchto párů (společné jmění, bydlení atd.).